

Vergaderjaar 2009–2010

32 123 X

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2010

Nr. 106

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 maart 2010

Inleiding

Met deze A-brief informeer ik u over de behoeftestellingsfase van het project «Instandhoudig *Goalkeeper*». Dit project betreft de modificatie van zeventien *Goalkeeper* luchtverdedigingssystemen van de grote oppervlakteschepen van het Commando zeestrijdkrachten (CZSK), waarmee de operationele inzetbaarheid van de systemen tot ongeveer 2025 kan worden gegarandeerd.

Operationeel concept

De luchtverdediging van de schepen van het CZSK heeft een gelaagde structuur. Voor de verdediging op grote afstand kunnen, indien beschikbaar, de eigen gevechtsvliegtuigen of die van bondgenoten worden ingezet. De M-fregatten en Luchtverdedigings- en Commandofregatten beschikken over raketssystemen. Voor de zelfverdediging op de korte afstand zijn voor de grote oppervlakteschepen sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw *Goalkeeper* systemen beschikbaar. De *Goalkeeper* systemen zijn in het bijzonder bedoeld voor de zelfverdediging tegen antischipraketten. Voor de amfibische transportschepen (*Landing Platform Dock*, LPD) en de bevoorradingschepen is de *Goalkeeper* het enige eigen actieve luchtverdedigingssysteem. Ook het toekomstige *joint* logistiek ondersteuningsschip zal met het *Goalkeeper* systeem worden uitgerust. Hierover is de Kamer op 5 november 2009 geïnformeerd (Kamerstuk 32 123 X, nr. 24). De vier nieuwe patrouilleschepen zullen niet met een *Goalkeeper* worden uitgerust aangezien niet is voorzien dat deze schepen zullen optreden in de hogere delen van het geweldsspectrum.

Behoefte

De ontwikkelingen op het gebied van antischipraketten hebben sinds de introductie van het *Goalkeeper* systeem niet stilgestaan met als gevolg dat de effectiviteit ervan is afgenomen. Daarnaast is een aantal onder-

delen van de *Goalkeeper* technisch verouderd. Het wapensysteem is daarvoor gevoeliger voor storingen. Tegelijkertijd zijn er steeds minder reservedelen beschikbaar. Omdat het onderhoud van de *Goalkeeper* moeilijker wordt en de betrouwbaarheid van het systeem als geheel afneemt, zullen enkele subsystemen vervangen moeten worden.

De zeventien *Goalkeeper* systemen van het CZSK moeten tot ongeveer 2025 inzetbaar blijven voor de bescherming van schepen tijdens operaties. Deze eis berust op een schatting van de levensduur op grond van de huidige technische en operationele inzichten. De uitfasering van de systemen zal overigens naar verwachting niet in één keer maar geleidelijk worden uitgevoerd. De modificaties betreffen onder meer de radar, waardoor de *Goalkeeper* beter inzetbaar wordt in de nabijheid van de kust. Verder worden de elektronica, de aandrijfmotoren, de bedieningsapparatuur en de software vervangen of verbeterd. Zonder het modificatieprogramma zal de veiligheid van de schepen en de bemanningen verminderen.

Financiën

Met de investering in de modificatie van de Goalkeepersystemen is een bedrag gemoeid tussen de € 25 miljoen en € 50 miljoen (prijspeil 2009, inclusief BTW). Dit bedrag komt ten laste van de defensiebegroting. De verbeteringen kunnen mogelijk leiden tot lagere exploitatiekosten. Dit is afhankelijk van de mogelijkheden tot internationale samenwerking. Hierover zal in een latere fase van het project meer duidelijkheid ontstaan. Voor de financiële aspecten van het project verwijs ik naar de bijgaande commercieel vertrouwelijke brief.¹ Deze gegevens dienen vertrouwelijk te blijven met het oog op de Nederlandse onderhandelingspositie.

Projectorganisatie en planning

Ten behoeve van dit project is een projectgroep opgericht onder leiding van de Defensie Materieel Organisatie (DMO). Vertegenwoordigers van de Defensiestaf en het CZSK maken deel uit van deze projectgroep. Naar verwachting zal de verwervingsvoorbereiding in het derde kwartaal van 2010 zijn voltooid.

De realisatiefase van dit project beslaat de periode van 2012 tot 2018. De modificaties zullen worden uitgevoerd bij het Marinebedrijf tijdens het reguliere onderhoud van de *Goalkeeper* en de betrokken schepen. Daarmee wordt de periode dat de schepen niet inzetbaar zijn zoveel mogelijk beperkt.

Defensie zal in ieder geval een deel van de werkzaamheden in eigen beheer moeten uitvoeren. Daarnaast zal mogelijk een deel van de werkzaamheden worden uitbesteed. De contractonderhandelingen met de fabrikanten zullen daar duidelijkheid over verschaffen.

Risico's

De *Goalkeeper* is een bestaand wapensysteem waaraan in samenwerking met de oorspronkelijke fabrikanten, waaronder Thales Nederland, modificaties zullen worden uitgevoerd. Voor de afzonderlijke modificaties zijn al uitvoerige studies verricht, waardoor de technische risico's in een vroeg stadium tot het minimum zijn beperkt. In de volgende fasen van het project zal nog een beperkt aantal vervolgstudies nodig zijn en wordt het risico als gemiddeld beschouwd.

¹ Ter vertrouwelijke inzage gelegd, alleen voor de leden, bij het Centraal Informatiepunt van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Relatie met overige projecten

Dit project heeft geen relatie met andere projecten.

Internationale samenwerking

Er zijn in de wereld tientallen Goalkeepersystemen in gebruik en verscheidene landen hebben interesse getoond in een programma voor de instandhouding van het systeem. Vooral nog ziet het er naar uit dat de ontwikkelingskosten alleen door Nederland worden gedragen. In de komende jaren moet duidelijk worden of internationale samenwerking met onder andere België, Chili, Groot-Brittannië, Portugal en Zuid-Korea mogelijk is. Wellicht kunnen dan de eenmalige kosten voor de ontwikkeling van de softwaresystemen van de *Goalkeeper* worden gedeeld. Hierdoor zouden de kosten voor de Nederlandse modificatie kunnen dalen.

Overige consequenties

Voor het reguliere onderhoud wordt reeds samengewerkt met het Verenigd Koninkrijk, onder meer in de vorm van een gezamenlijke voorraad reservedelen. Het Verenigd Koninkrijk moet nog bepalen welke modificaties op de eigen *Goalkeepers* zullen worden uitgevoerd. De gevolgen van het modificatieprogramma voor het beheer van de reservedelen worden in het vervolg van het project nader bepaald. Mogelijk zullen andere landen gaan deelnemen in de pool. Er zijn geen noemenswaardige consequenties op de gebieden van personeel, arbo, milieu en infrastructuur.

Inschakeling Nederlandse industrie

De fabrikant van het *Goalkeeper* systeem is Thales Nederland, waarbij het kanon wordt geleverd door het Amerikaanse General Dynamics. De modificatie van de *Goalkeeper* zal in samenwerking met deze fabrikanten worden uitgevoerd. In het vervolg van dit project zal de DMO de mogelijkheden voor inschakeling van andere Nederlandse bedrijven onderzoeken.

Ten slotte

Omdat het projectvolume kleiner is dan € 100 miljoen ben ik voornemens het project «Instandhouding *Goalkeeper*» als gemandateerd project in uitvoering te geven aan de DMO. Wanneer daar aanleiding toe bestaat zal de Kamer door middel van afzonderlijke brieven worden geïnformeerd.

De staatssecretaris van Defensie,
J. G. de Vries